000047
07.10.2026 11:21

Gemeente Emmen

# Voorstel tot besluitvorming

| **College** | | **Portefeuillehouder: M. Kuipers-Hekhuis** | | |
|---|---|---|---|---|
| **Steller:** J. Haan<br><br>**tel.nr.:** 140591<br><br>**paraaf:**<br><br>**datum: 30 september 2026** | Teamleider naam en paraaf | Concern-control | Portefeuille-houder | Gemeente-secretaris |
| **Team:**<br>Financiën | Datum: | Datum: | Datum: | Datum: |
| **Onderwerp:**<br>Septembercirculaire 2026 | **Zaaknummer**<br>326757-2026 | **Openbaar:**<br>O | | |

**Voorgesteld besluit:**

1. De raad via bijgesloten raadsbrief te informeren over de uitkomsten van de septembercirculaire 2026 en het effect daarvan op het begrotingsresultaat voor de jaren 2026-2030;
2. De in de raadsbrief genoemde financiële effecten verwerken in het besluit begrotingswijzigingen Q3;
3. Kennis te nemen van de gehanteerde werkwijze voor de verwerking van de circulaire (bijlage 2).

| | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Conform | | | | | | | | | Collegevergadering d.d.: |
| Bespreken | | | | | | | | | 1. 06-10'26 |
| | | | | | | | | | 2. |
| | S | B | PSK | RWS | AJS | PJE | DKN | MHS | |

✓ Besluit conform: *) kleine wijziging in de brief
o Voorstel aangehouden:
o Gewijzigd besluit:

# Advies

**Onderwerp**
Septembercirculaire 2026

**Aan: het College**

**1. Inleiding:**
Recent is de septembercirculaire 2026 verschenen. Deze circulaire geeft de financiële effecten weer van de ontwikkelingen in het gemeentefonds en de daarin opgenomen uitkeringen en taakmutaties. Deze ontwikkelingen zijn van invloed op onze begrotingssaldi voor de jaren 2026 tot en met 2030.

**2. Beoogd effect:**
De raad tijdig informeren over de financiële effecten van de septembercirculaire 2026, zodat deze informatie kan worden betrokken bij de behandeling van de Berap 2026-II en de Begroting 2027 op 12 november a.s.

**3. Argumenten:**
*3.1. De raad wil geïnformeerd worden over actuele financiële ontwikkelingen.*
Het is gebruikelijk dat de raad wordt geïnformeerd over de uitkomsten van de circulaires van het Rijk. Bij de septembercirculaire is dit extra belangrijk, omdat de uitkomsten van invloed kunnen zijn op de afwegingen en besluitvorming over de Berap 2026-II en de Begroting 2027.

*3.2. De financiële gevolgen van de septembercirculaire worden verwerkt in de administratie en de planning- en control documenten.*
Door de uitkomsten van de circulaire te verwerken in de administratie en in de planning- en control documenten, sluiten de ramingen aan op de meest actuele informatie van het Rijk.

*3.3. Dit draagt bij aan een transparante verwerking van de financiële gevolgen van de septembercirculaire.*
De gehanteerde uitgangspunten bij de verwerking van de septembercirculaire worden toegelicht in de raadsbrief en de bijbehorende bijlage. Hiermee is inzichtelijk hoe de financiële gevolgen van de septembercirculaire in de begroting zijn verwerkt.

**4. Kanttekeningen:**
Uit een brief die de minister van Financiën op 24 september jl. aan de Tweede Kamer heeft gestuurd, is duidelijk geworden dat de accressen in het gemeentefonds voor de jaren vanaf 2029 in de september-circulaire onjuist zijn berekend. De bedragen zijn hierdoor te hoog opgenomen. De minister heeft aangegeven dat gemeenten zo spoedig mogelijk over de juiste cijfers worden geïnformeerd. De precieze effecten van deze correctie zijn op dit moment nog niet bekend. Omdat wij in de raadsbrief adviseren om de ontwikkeling van het accres te verrekenen met de stelpost prijsstijgingen, verwachten wij dat deze correctie geen effect heeft op de gepresenteerde begrotingssaldi.

## 5. Financiën:

De financiële effecten van de septembercirculaire voor de jaren 2026 tot en met 2030 zijn als volgt:

| Bedragen x € | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 - wijziging algemene uitkering | -815.332 | 1.209.462 | 1.163.274 | 1.593.478 | 1.819.920 |
| 2a - wijziging middelen voor specifiek doel - inkomsten | 2.566.035 | 1.256.003 | 636.348 | 608.545 | 763.616 |
| 2b - wijziging middelen voor specifiek doel - uitgaven | -2.566.035 | -1.256.003 | -636.348 | -608.545 | -763.616 |
| 3 - toevoeging accres aan stelpost prijsstijgingen | 0 | -1.854.210 | -1.796.149 | -2.169.208 | -2.195.571 |
| 4 - voorlopige afrekening btw-compensatiefonds | -966.545 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 5 - overige ontwikkelingen | -79.000 | -79.001 | -79.000 | -78.999 | -79.001 |
| **Effect septembercirculaire op begrotingsresultaat** | **-1.860.877** | **-723.749** | **-711.875** | **-654.729** | **-454.652** |

Na verwerking van deze effecten zijn de begrotingssaldi als volgt:

| Bedragen x € | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 |
|---|---|---|---|---|---|
| Financieel perspectief Berap 2026-II en Begroting 2027 | -9.506.290 | 535.477 | -7.985.705 | -11.160.511 | -11.472.603 |
| Effect septembercirculaire 2026 | -1.860.877 | -723.749 | -711.875 | -654.729 | -454.652 |
| **Financieel perspectief 2026-2030** | **-11.367.167** | **-188.272** | **-8.697.580** | **-11.815.240** | **-11.927.255** |

Voor een toelichting op de individuele wijzigingen en de betekenis daarvan voor de begroting verwijzen wij naar de raadsbrief en de bijbehorende bijlage.

## 6. Uitvoering:

De raad wordt geïnformeerd door middel van een raadsbrief met bijlage. De financiële effecten van de septembercirculaire worden verwerkt in de begroting. De hiervoor benodigde begrotingswijziging wordt betrokken bij het besluit begrotingswijzigingen Q3 in de raadsvergadering van december 2026.

## 7. Bijlagen:

1. Raadsbrief septembercirculaire 2026
2. Toelichting septembercirculaire 2026

Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen
t. 14 0591
f. 0591 377602

Postbus 30001
7800 RA Emmen
e. gemeente@emmen.nl
i. gemeente.emmen.nl

Gemeente Emmen

Aan de raad van de gemeente Emmen

team
**Financiën**

| ons kenmerk | zaaknummer | bijlage | behandeld door |
|---|---|---|---|
| 326757-2026:200234 | 326757-2026 | 1 | J. Haan |

| datum | telefoon | fax | e-mail |
|---|---|---|---|
| 7 oktober 2026 | 14 0591 | | gemeente@emmen.nl |

onderwerp
Septembercirculaire 2026

Geachte leden van de raad,

## 1. Inleiding

Recent is de septembercirculaire 2026 van het gemeentefonds verschenen. Met deze raadsbrief informeren wij u over de financiële gevolgen hiervan voor de begroting, en over enkele andere relevante ontwikkelingen. Anders dan in voorgaande jaren is de informatie van het Rijk over het meerjarige BUIG-budget niet opgenomen in deze raadsbrief. Deze informatie was niet tijdig beschikbaar om in deze brief te kunnen worden verwerkt.

De uitkomsten van deze raadsbrief worden door uw raad betrokken bij de behandeling van de Berap 2026-II en de begroting 2027 op 12 november a.s. De begrotingswijziging naar aanleiding van deze septembercirculaire wordt verwerkt in het besluit begrotingswijziging die in december 2026 aan uw raad wordt voorgelegd.

## 2. Financieel effect van de septembercirculaire

Om het effect van de septembercirculaire op het begrotingsresultaat te kunnen bepalen, vergelijken we deze circulaire met de meicirculaire. Dit doen we voor het huidige begrotingsjaar én meerjarig. Onderstaande componenten samen vormen het effect van de septembercirculaire op de begroting. De financiële onderbouwing en toelichting op de afzonderlijke onderdelen zijn opgenomen in de bijlage.

| Bedragen x € | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 - wijziging algemene uitkering | -815.332 | 1.209.462 | 1.163.274 | 1.593.478 | 1.819.920 |
| 2a - wijziging middelen voor specifiek doel - inkomsten | 2.566.035 | 1.256.003 | 636.348 | 608.545 | 763.616 |
| 2b - wijziging middelen voor specifiek doel - uitgaven | -2.566.035 | -1.256.003 | -636.348 | -608.545 | -763.616 |
| 3 - toevoeging accres aan stelpost prijsstijgingen | 0 | -1.854.210 | -1.796.149 | -2.169.208 | -2.195.571 |
| 4 - voorlopige afrekening btw-compensatiefonds | -966.545 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 5 - overige ontwikkelingen | -79.000 | -79.001 | -79.000 | -78.999 | -79.001 |
| **Effect septembercirculaire op begrotingsresultaat** | **-1.860.877** | **-723.749** | **-711.875** | **-654.729** | **-454.652** |

*Tabel 1 – totaalresultaat septembercirculaire*

## 3. Wat betekent dit voor het begrotingsresultaat?

Het financieel perspectief is als gevolg van de actuele ontwikkelingen voor alle jaren verder verslechterd. Het effect van de septembercirculaire 2026 op het begrotingsresultaat is als volgt.

| Bedragen x € | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 |
|---|---|---|---|---|---|
| Financieel perspectief Berap 2026-II en Begroting 2027 | -9.506.290 | 535.477 | -7.985.705 | -11.160.511 | -11.472.603 |
| Effect septembercirculaire 2026 | -1.860.877 | -723.749 | -711.875 | -654.729 | -454.652 |
| **Financieel perspectief 2026-2030** | **-11.367.167** | **-188.272** | **-8.697.580** | **-11.815.240** | **-11.927.255** |

*Tabel 2 – effect septembercirculaire op het begrotingsresultaat*

### 3.1 Begrotingsjaar 2026

In de Berap-II is voor het begrotingsjaar 2026 een nadelig resultaat gepresenteerd van € 9.506.000. Dit resultaat verslechtert verder tot een tekort van € 11.367.000. Dit betekent dat aan het einde van dit jaar een hoger begrotingstekort aan de algemene reserve moet worden onttrokken.

### 3.2 Begrotingsjaar 2027 en meerjarenraming

De voorliggende begroting 2027 laat voor het jaar 2027 een positief resultaat van € 535.000 zien. Door de septembercirculaire verandert dit in een tekort van € 188.000. Na verwerking van dit nadeel is de begroting 2027 nog steeds structureel en reëel in evenwicht. Voor een toelichting hierop verwijzen wij graag naar het onderdeel "structureel begrotingsresultaat" op pagina 17 van de begroting 2027.

De meerjarenraming voor 2028-2030 verslechtert eveneens door de septembercirculaire. Dit wordt meegenomen in het proces richting de kaderbrief 2028.

## 4. Uitgangspunten bij de verwerking van de septembercirculaire

Bij de verwerking van de septembercirculaire in onze begroting hebben we een aantal uitgangspunten gehanteerd. Deze uitgangspunten zijn nodig om de financiële effecten van de circulaire op een zorgvuldige en consistente manier in de begroting te verwerken.

De uitgangspunten hebben bijvoorbeeld betrekking op de manier waarop we de actuele en meerjarige ontwikkeling van de algemene uitkering ramen, de wijze waarop we taakmutaties en integratie- en decentralisatie-uitkeringen verwerken en hoe we omgaan met kleinere bedragen en met middelen die in het lopende jaar beschikbaar worden gesteld, maar niet worden uitgegeven. In de bijlage bij deze raadsbrief lichten we deze uitgangspunten nader toe.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen
de gemeentesecretaris — de burgemeester

N.A. Plantinga — H.F. van Oosterhout

# Bijlage - toelichting septembercirculaire 2026

Per onderdeel geven we hierna een nadere toelichting op de financiële effecten, de gemaakte keuzes en de overige relevante ontwikkelingen die voortvloeien uit de septembercirculaire 2026. De nummering en indeling van deze bijlage sluiten aan bij de paragrafen in de raadsbrief.

## 2. Financieel effect van de septembercirculaire

Om het resultaat van de septembercirculaire te kunnen bepalen, vergelijken we deze circulaire met de meicirculaire. Dit doen we voor het huidige begrotingsjaar, maar ook meerjarig, zodat we weten wat de impact op het financieel perspectief is. We brengen dit als volgt in beeld.

| Bedragen x € | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 - wijziging algemene uitkering | -815.332 | 1.209.462 | 1.163.274 | 1.593.478 | 1.819.920 |
| 2a - wijziging middelen voor specifiek doel - inkomsten | 2.566.035 | 1.256.003 | 636.348 | 608.545 | 763.616 |
| 2b - wijziging middelen voor specifiek doel - uitgaven | -2.566.035 | -1.256.003 | -636.348 | -608.545 | -763.616 |
| 3 - toevoeging accres aan stelpost prijsstijgingen | 0 | -1.854.210 | -1.796.149 | -2.169.208 | -2.195.571 |
| 4 - voorlopige afrekening btw-compensatiefonds | -966.545 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 5 - overige ontwikkelingen | -79.000 | -79.001 | -79.000 | -78.999 | -79.001 |
| **Effect septembercirculaire op begrotingsresultaat** | **-1.860.877** | **-723.749** | **-711.875** | **-654.729** | **-454.652** |

*Tabel 1 – totaalresultaat septembercirculaire (ten opzichte van meicirculaire)*

1. **Wijziging algemene uitkering.** Met welk bedrag wijzigt ons aandeel in het gemeentefonds door ontwikkelingen in prijzen, hoeveelheden, maatstaven etc. (2.1).
2. **Wijzigingen in middelen voor een specifiek doel.** Welke wijzigingen zien we in middelen die voor een specifiek doel bestemd zijn, waardoor in de begroting zowel de baten als de lasten wijzigen? (2.2).
3. **Toevoeging accres aan stelpost prijsstijgingen.** Welk deel van de extra inkomsten reserveren we voor toekomstige prijsontwikkelingen (2.3).
4. **Voorlopige afrekening btw-compensatiefonds.** Welke wijzigingen zien we in ons aandeel in het bcf-overschot wat via het gemeentefonds beschikbaar komt (2.4).
5. **Overige ontwikkelingen.** Welke mutaties moeten verder nog worden verwerkt (2.5).

### 2.1. Wijziging algemene uitkering

In onderstaande tabel worden de algemene mutaties uit het gemeentefonds in de septembercirculaire 2026 vergeleken met de meicirculaire 2026.

| Bedragen x € | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 |
|---|---|---|---|---|---|
| Accresontwikkeling i.v.m. lonen/prijzen en volume | 0 | 1.854.210 | 1.796.149 | 2.169.208 | 2.195.571 |
| Hoeveelheidsverschillen | 1.104 | 179.346 | 165.413 | 15.872 | 23.544 |
| Uitkeringsbasis/uitkeringsfactor | -816.436 | -824.094 | -798.288 | -591.602 | -399.195 |
| **Wijziging algemene uitkering** | **-815.332** | **1.209.462** | **1.163.274** | **1.593.478** | **1.819.920** |

*Tabel 2 – wijziging algemene uitkering*

Het **accres** is de jaarlijkse toe- of afname van het gemeentefonds als gevolg van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (BBP). Voor de septembercirculaire is het accres uit de Macro Economische Verkenning (MEV) 2027 van het Centraal Planbureau (CPB) gebruikt. Het accres voor het lopende jaar wordt telkens bij de meicirculaire definitief bepaald. Bij de meicirculaire 2027 weten we dus pas definitief wat het accres voor 2027 is.

N.B. uit een brief die de minister van Financiën op 24 september jl. aan de Tweede Kamer heeft gestuurd, is duidelijk geworden dat de **accressen** in het gemeentefonds voor de jaren vanaf 2029 in de septembercirculaire **onjuist zijn berekend**. De bedragen zijn hierdoor te hoog opgenomen. De minister heeft aangegeven dat gemeenten zo spoedig mogelijk over de juiste cijfers worden geïnformeerd. De precieze effecten van deze correctie zijn op dit moment nog niet bekend. Omdat wij adviseren om de ontwikkeling van het accres te verrekenen met de stelpost prijsstijgingen (zie 2.3), verwachten wij dat deze correctie geen effect heeft op de gepresenteerde begrotingssaldi.

De **hoeveelheidsverschillen** die in deze circulaire zijn gemeld, worden vooral veroorzaakt door de definitieve vaststelling van de maatstaf voor het aantal inwoners met een migratieachtergrond. Deze aantallen vallen hoger uit dan eerdere prognoses.

Door een actualisatie van de verdeelmaatstaven neemt de landelijke uitkeringsbasis toe. Om ervoor te zorgen dat het totale gemeentefonds hierdoor niet verandert, wordt de **uitkeringsfactor** bijgesteld. Dit pakt voor Emmen nadelig uit. Hier hebben we geen invloed op.

## 2.2. Middelen voor een specifiek doel

Taakmutaties en integratie- en decentralisatie-uitkeringen hebben betrekking op wijzigingen in taken, beleid en/of de daarvoor beschikbare middelen. De middelen worden centraal gereserveerd, totdat duidelijk is hoeveel geld nodig is voor de betreffende doelen. Dit leidt in beginsel tot extra baten én extra lasten in de begroting. Voor een uitgebreidere toelichting op de verwerking van deze middelen wordt verwezen naar het onderdeel 'Uitgangspunten bij de verwerking van de septembercirculaire' verderop in deze bijlage.

In onderstaande tabel is weergegeven welke taakmutaties, integratie-uitkeringen en decentralisatie-uitkeringen naar verwachting leiden tot extra lasten in de begroting.

| Bedragen x € | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 |
|---|---|---|---|---|---|
| I. Taakmutaties | 611.205 | 378.831 | 396.401 | 405.379 | 416.853 |
| II. Integratie/decentralisatieuitkeringen | 1.939.050 | 861.547 | 162.048 | 162.048 | 162.048 |
| III. Integratieuitkering sociaal domein | 15.780 | 15.625 | 77.899 | 41.118 | 184.715 |
| **Totaal middelen voor specifiek doel** | **2.566.035** | **1.256.003** | **636.348** | **608.545** | **763.616** |

*Tabel 3 – wijziging in de lasten, bestemd voor een specifiek doel*

Hierna worden de verschillende onderdelen nader gespecificeerd en indien relevant toegelicht.

### I. Taakmutaties

| Bedragen x € | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 |
|---|---|---|---|---|---|
| Bijstand jongerennorm | 22.884 | 7.149 | 3.846 | 174 | 178 |
| Uitvoeringskosten inburgering | 254.520 | | | | |
| BRP Logisch Ontwerp | 8.192 | | | | |
| BRP experiment | 2.483 | | | | |
| Bijdrage gebruik BRP 2026 | -45.873 | | | | |
| Naheffing BRP 2025 | -19.660 | | | | |
| Wet op de lijkbezorging | | | 6.984 | 7.227 | 7.543 |
| Handelsregister KVK | -13.772 | | | | |
| Wetsvoorstel Onderwijshuisvesting | | 4.893 | 5.042 | 5.189 | |
| Wet Versterking regie volkshuisvesting: uitvoeringskosten | 326.481 | 341.832 | 354.534 | 365.808 | 380.856 |
| Wet Versterking regie volkshuisvesting: integrale dienstverlening | 75.950 | 24.957 | 25.995 | 26.981 | 28.276 |
| **I. Totaal taakmutaties** | **611.205** | **378.831** | **396.401** | **405.379** | **416.853** |

*Tabel 4 – wijzigingen in de taakmutaties*

De **Wet versterking regie volkshuisvesting** zorgt ervoor dat overheden kunnen sturen op hoeveel, waar en voor wie wordt gebouwd. Voor de uitvoering van de wet maken gemeenten kosten, waarvoor het Rijk extra middelen beschikbaar stelt. Daarnaast zijn middelen beschikbaar voor integrale dienstverlening, waarbij wonen en het sociaal domein meer in samenhang worden georganiseerd.

Uit onderzoek is gebleken dat gemeenten meer kosten maken voor de **uitvoering van de Wet inburgering** dan eerder was voorzien. Dit komt vooral doordat het aantal inburgeringsplichtigen hoger is dan geraamd. Het Rijk stelt daarom voor de jaren 2026 tot en met 2028 extra middelen beschikbaar. In de septembercirculaire zijn deze middelen voor het jaar 2026 vrijgegeven. Het geld voor 2027 en 2028 wordt naar verwachting in het voorjaar van 2027 beschikbaar gesteld.

## II. Integratie- en decentralisatie uitkeringen

| Bedragen x € | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 |
|---|---|---|---|---|---|
| Maatschappelijke opvang en OGGz | 1.349 | 1.349 | 1.349 | 1.349 | 1.349 |
| Vrouw enopvang (DU) | 379.079 | 357.641 | -6.721 | -6.721 | -6.721 |
| Impulsbudget arbeidsmarktregio's (DU) | 158.307 | | | | |
| Aanpak overlast asielzoekers (DU) | 1.318.000 | | | | |
| Impulsbudget sociale infrastructuur (DU) | | 2.820 | 2.820 | 2.820 | 2.820 |
| Landelijke aanpak adreskw aliteit (LAA) (DU) | 9.239 | | | | |
| Europese richtlijn energieprestaties van gebouw en (EPBD IV) | 9.622 | | | | |
| Spreidingsw et (DU) | 63.454 | | | | |
| Openbare bibliotheken (DU) | | 335.137 | | | |
| IBO problematische schulden (DU) | | 164.600 | 164.600 | 164.600 | 164.600 |
| **II. Totaal integratie/decentralisatieuitkeringen** | **1.939.050** | **861.547** | **162.048** | **162.048** | **162.048** |

*Tabel 5 – wijzigingen in de integratie- en decentralisatie uitkeringen*

Binnen het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming wordt gewerkt aan een wijziging in cultuur, werkwijze en structuur op het gebied van **vrouwenopvang**. Om gemeenten de mogelijkheid te bieden om deze beweging samen met de regionale projectleiders verder te brengen, ontvangen centrumgemeenten in 2026 en 2027 extra middelen. Deze middelen worden rechtstreeks doorgezet aan het betreffende team. Dat geldt ook voor de middelen die wij als centrumgemeente ontvangen voor de **arbeidsmarktregio.**

De gemeente Emmen ontvangt in 2026 een bijdrage van € 1,3 miljoen voor de **aanpak van overlast en crimineel gedrag door asielzoekers**. De middelen kunnen worden ingezet voor lokale maatregelen gericht op het voorkomen en aanpakken van overlast en criminaliteit. Emmen is hiervoor specifiek vermeld in de septembercirculaire 2026.

Gemeenten ontvangen in 2027 middelen om te voldoen aan de zorgplicht voor **openbare bibliotheken** op grond van de gewijzigde Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen. De middelen zijn vooralsnog alleen voor het jaar 2027 opgenomen; voor de jaren 2028 en verder zijn op dit moment nog geen middelen beschikbaar. Dit geldt dit ook voor de **CDOKE**-middelen voor klimaat- en energiebeleid; deze zijn via de meicirculaire voor het jaar 2027 beschikbaar gesteld. Voor de jaren daarna is eveneens nog geen financiering toegekend.

Vanaf 2027 stelt het Rijk structureel extra middelen beschikbaar voor het verbeteren van de vroegsignalering van **problematische schulden**. Dit geld is bedoeld om meer mensen met (dreigende) problematische schulden tijdig te bereiken en uitval te verminderen.

## III. Integratie uitkering sociaal domein

| Bedragen x € | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 |
|---|---|---|---|---|---|
| Beschermd Wonen (IU) | 15.780 | 846.634 | 1.758.844 | 2.571.994 | 3.565.515 |
| Af: verrekening met stelpost indexatie Beschermd Wonen | | -832.000 | -1.682.000 | -2.532.000 | -3.382.000 |
| Participatie (IU) | | 991 | 1.055 | 1.124 | 1.200 |
| **III. Totaal integratie-uitkering sociaal domein** | **15.780** | **15.625** | **77.899** | **41.118** | **184.715** |

*Tabel 6 – wijzigingen in de integratie uitkering sociaal domein*

Vanaf 2027 wordt de integratie-uitkering **Beschermd wonen** geïndexeerd volgens de accressystematiek van het gemeentefonds. De indexatie wordt daarmee gebaseerd op de ontwikkeling van het bbp en niet meer op de begroting van het ministerie van VWS. De middelen worden verdeeld over de centrumgemeenten op basis van de bestaande verdeling van de integratie-uitkering Beschermd wonen. De stelpost beschermd wonen verdwijnt hiermee vanaf 2027 uit de begroting; de indexatie wordt vanaf dat moment via het accres verwerkt.

## 2.3. Stelpost prijsstijgingen

Hoofdzakelijk door de hogere raming van de loon- en prijsontwikkeling valt het accres in het gemeentefonds vanaf 2027 hoger uit. Wij stellen voor dit accres, zoals gebruikelijk, te reserveren in de stelpost prijsstijgingen. Bij de meicirculaire 2027 wordt het accres opnieuw berekend. Valt het bedrag dan tegen, dan kan de stelpost dit nadeel opvangen. Ook aanvullende prijsstijgingen die zich volgend jaar in de begroting voordoen kunnen uit de stelpost worden gedekt. Een eventueel overschot kan in de loop van 2027 alsnog vrijvallen.

## 2.4. Voorlopige afrekening btw-compensatiefonds

Gemeenten kunnen een deel van de betaalde btw terugvragen bij het btw-compensatiefonds (BCF). Als landelijk minder btw wordt gedeclareerd dan het beschikbare plafond, wordt het restant via het gemeentefonds uitgekeerd aan gemeenten. In lijn met het advies van de VNG en de toezichthouders hebben wij hiervoor een voorschot in de begroting opgenomen in de vorm van een stelpost.

| Bedragen x € | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 |
|---|---|---|---|---|---|
| Voorschot 2026 BTW Compensatiefonds | 1.225.000 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Verrekening stelpost BTW compensatiefonds | -2.191.000 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| **Financieel perspectief 2026-2030** | **-966.000** | **0** | **0** | **0** | **0** |

*Tabel 7 – voorlopige afrekening btw-compensatiefonds*

Voor 2026 is een stelpost van € 2.191.000 opgenomen. In de septembercirculaire is een bedrag geraamd van € 1.225.000 als aandeel van onze gemeente in de ruimte onder het BCF-plafond. Dit is € 966.000 lager dan de opgenomen stelpost. Hoewel de definitieve afrekening pas bij de meicirculaire 2027 plaatsvindt, verwerken we dit verwachte nadeel nu in de begroting 2026.

In de begroting 2027 is de stelpost al meerjarig naar beneden bijgesteld. De definitieve bijstelling vindt, zoals gebruikelijk, plaats bij de afrekening in de meicirculaire.

## 2.5. Overige ontwikkelingen

Het Faciliteitenbesluit opvangcentra is per 1 juli 2025 ingetrokken. Voorheen werden de middelen op basis van dit besluit via het COA aan gemeenten verstrekt. Hiervoor was in onze begroting een stelpost van € 79.000 als bate opgenomen.

De financiering vindt inmiddels via het gemeentefonds plaats, in de vorm van een decentralisatie-uitkering. Deze middelen worden via de circulaires in de begroting verwerkt. Daarbij worden de baten en lasten in eerste instantie budgetneutraal geraamd, in afwachting van de vraag in hoeverre de teams de middelen voor het desbetreffende doel gaan opvragen. De eerder opgenomen stelpost is hierdoor overbodig en komt te vervallen. Dit leidt tot een nadeel van € 79.000.

# 4. Uitgangspunten bij de verwerking van de septembercirculaire

Bij de verwerking van de septembercirculaire zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

## 4.1. Algemeen

- De eerder berekende voorlopige bedragen (stelposten vooruitlopend op de september-circulaire 2026) worden nu verrekend met de definitieve bedragen uit deze circulaire.
- Voor de basisgegevens bepalen we ieder jaar opnieuw het vertrekpunt aan de hand van de meest actuele gegevens die beschikbaar zijn. Dat doen we bij de meicirculaire van het lopende begrotingsjaar. Daarmee hebben we een actueel beeld van het relatieve aandeel van de gemeente in het totaal van het gemeentefonds. Bij de septembercirculaire verwerken we vervolgens uitsluitend actualisaties die voortvloeien uit definitief vastgestelde gegevens.
- Voor de meerjarige ontwikkeling volgen we waar dat logisch is de landelijke ontwikkeling die het Rijk hanteert. Daarmee hebben we een geringere foutkans bij foutieve landelijke prognoses. Deze meerjarige indexcijfers publiceert het Rijk samen met de meicirculaire. Alleen als duidelijk is dat de ontwikkeling in Emmen afwijkt van de landelijke ontwikkeling, maken we hiervoor een eigen inschatting, die we ook aan het Rijk doorgeven.

## 4.2 Taakmutaties en integratie- /decentralisatie uitkeringen

- Middelen voor taakmutaties en integratie-/decentralisatie-uitkeringen worden in principe eerst centraal gereserveerd en hebben daarmee geen effect op het begrotingsresultaat. Op een later moment wordt beoordeeld hoeveel middelen nodig zijn voor de beoogde doelen.
- Zodra de plannen duidelijk zijn, kunnen de beleidsteams deze middelen aanvragen via een collegevoorstel (tot € 400.000) of een raadsvoorstel (vanaf € 400.000). Zo blijft er bestuurlijke controle op de inzet van deze middelen, terwijl de werkwijze werkbaar en proportioneel blijft in relatie tot de benodigde tijd en kosten.
- Specifieke middelen van minder dan € 35.000 kunnen niet door de teams worden opgevraagd. Deze middelen vallen vrij ten gunste van het begrotingsresultaat. Deze taken moeten de teams dekken binnen de eigen budgetten. Voor het financiële effect hiervan is in de begroting een stelpost opgenomen van € 750.000 per jaar. Als in enig jaar meer dan € 750.000 vrijvalt, komt het meerdere ten gunste van het begrotingsresultaat.
- Kortingen op eerder ontvangen middelen worden direct verrekend met de budgetten van de betreffende beleidsteams.
- Middelen voor het jaar 2026, moeten ook besteed worden in 2026. Indien middelen niet worden opgehaald of de besteding in 2026 is niet realistisch, vallen de middelen vrij ten gunste van het begrotingsresultaat. Als de middelen in 2027 toch nodig blijken te zijn kan bij Berap-I een voorstel tot resultaatbestemming worden gedaan, mits het beschikbare rekeningresultaat dit toelaat.

## 4.3 Stand van zaken onderzoeksagenda verdeelmodel

Op 28 mei 2026 hebben de fondsbeheerders de Kamer geïnformeerd over de inmiddels afgeronde onderzoeken met betrekking tot het verdeelmodel en hoe het vervolgtraject verder vorm te geven. In de septembercirculaire 2026 wordt een toelichting gegeven op de vervolgonderzoeken. Vooruitlopend op de beoogde herziening van het verdeelmodel per 2029 worden diverse vervolgonderzoeken uitgevoerd. Daarbij wordt onder meer gekeken naar een vervanging van de maatstaf ‘niet-westerse migranten’, een verbetering van de maatstaf ‘huishoudens laag inkomen met drempel’ en naar de verevening van inkomsten, waaronder de aftopping van de OZB en de overige eigen middelen. Daarnaast worden diverse clusters binnen het sociaal domein, Participatie, Onderwijs en Orde & Veiligheid opnieuw onderzocht.

**Septembercirculaire 2026 (aansluiting Raadsbrief)**

| FCL Code | FCL Omschrijving | ECL Code | ECL Omschrijving | Taak Code | Taak Omschrijving | Rubriek | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 | 2031 | Omschrijving |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 22.884 | 7.149 | 3.846 | 174 | 178 | 0 | Septembercirculaire 2026 Bijstand jongerennorm |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 254.520 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Septembercirculaire 2026 Uitvoeringskosten inburgering |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 8.192 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Septembercirculaire 2026 BRP Logisch ontwerp |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 2.483 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Septembercirculaire 2026 BRP experiment |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | -45.873 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Septembercirculaire 2026 Bijdrage gebruik BRP 2026 |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | -19.660 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Septembercirculaire 2026 Naheffing BRP 2025 |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 0 | 0 | 6.984 | 7.227 | 7.543 | 0 | Septembercirculaire 2026 Wet op de lijkbezorging |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | -13.772 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Septembercirculaire 2026 Handelsregister KVK |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 0 | 4.893 | 5.042 | 5.189 | 0 | 0 | Septembercirculaire 2026 Wetsvoorstel Onderwijshuisvesting |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 326.481 | 341.832 | 354.534 | 365.808 | 380.856 | 0 | Septembercirculaire 2026 Wet Versterking regie volkshuisvesting: uitvoeringstaken |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 75.950 | 24.957 | 25.995 | 26.981 | 28.276 | 0 | Septembercirculaire 2026 Wet Versterking regie volkshuisvesting: integrale dienstverlening |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 1.349 | 1.349 | 1.349 | 1.349 | 1.349 | 0 | Septembercirculaire 2026 Maatschappelijke opvang en OGGz |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 379.079 | 357.641 | -6.721 | -6.721 | -6.721 | 0 | Septembercirculaire 2026 Vrouwenopvang (DU) |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 158.307 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Septembercirculaire 2026 Impulsbudget arbeidsmarktregio's (DU) |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 1.318.000 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Septembercirculaire 2026 Aanpak overlast asielzoekers (DU) |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 0 | 2.820 | 2.820 | 2.820 | 2.820 | 0 | Septembercirculaire 2026 Impulsbudget sociale infrastructuur (DU) |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 9.239 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Septembercirculaire 2026 Landelijke aanpal adreskwaliteit (LAA) (DU) |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 9.622 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Septembercirculaire 2026 Europese richtlijn energieprestaties van gebouw en (EPBD IV) |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 63.454 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Septembercirculaire 2026 Spreidingswet (DU) |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 0 | 335.137 | 0 | 0 | 0 | 0 | Septembercirculaire 2026 Openbare bibliotheken (DU) |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 0 | 164.600 | 164.600 | 164.600 | 164.600 | 0 | Septembercirculaire 2026 IBO problematische schulden (DU) |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 15.780 | 846.634 | 1.758.844 | 2.571.994 | 3.565.515 | 0 | Septembercirculaire 2026 Beschermd wonen (IU) |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 0 | -832.000 | -1.682.000 | -2.532.000 | -3.382.000 | 0 | Septembercirculaire 2026 Af: verrekening met stelpost indexatie Beschermd wonen |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 0 | 991 | 1.055 | 1.124 | 1.200 | 0 | Septembercirculaire 2026 Participatie (IU) |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101I | Algemene uitkering | 0 | - | Baten | 815.332 | -1.209.462 | -1.163.274 | -1.593.478 | -1.819.920 | 0 | Septembercirculaire 2026 Wijziging algemene uitkering |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101I | Algemene uitkering | 0 | - | Baten | -1.939.050 | -861.547 | -162.048 | -162.048 | -162.048 | 0 | Septembercirculaire 2026 Totaal integratie- en decentralisatie uitkering |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101I | Algemene uitkering | 0 | - | Baten | -611.205 | -378.831 | -396.401 | -405.379 | -416.853 | 0 | Septembercirulaire 2026 totaal taakmutaties |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101I | Algemene uitkering | 0 | - | Baten | 79.000 | 79.001 | 79.000 | 78.999 | 79.001 | 0 | Septembercirculaire 2026 Correctie faciliteitenbesluit opvangcentra |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101I | Algemene uitkering | 0 | - | Baten | 966.545 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Septembercirculaire 2026 afrekning btw compensatiefonds |
| 60538 | WMO Beschermd Wonen | 41101I | Algemene uitkering | 0 | - | Baten | -15.780 | -846.634 | -1.758.844 | -2.571.994 | -3.565.515 | 0 | Septembercirculaire 2026 Totaal integratieuitkering sociaal domein |
| 60538 | WMO Beschermd Wonen | 41101I | Algemene uitkering | 0 | - | Baten | 0 | 832.000 | 1.682.000 | 2.532.000 | 3.382.000 | 0 | Verrekening met stelpost indexatie Beschermd Wonen |
| 60604 | Taakstelling en correctieposten | 34336U | Overige lasten administratie | 3201 | Stelpost prijsstijging | Lasten | 0 | 1.854.210 | 1.796.149 | 2.169.208 | 2.195.571 | 0 | Toevoeging accres aan stelpost prijsstijgingen |
| 60535 | Participatiebudget - deel Re-integratie | 41101I | Algemene uitkering | 0 | - | Baten | 0 | -991 | -1.055 | -1.124 | -1.200 | 0 | Septembercirculaire 2026 Participatie (IU) |
| | | | | | | | 1.860.877 | 723.749 | 711.875 | 654.729 | 454.652 | 0 | |

**Doorvertaling naar programma's**

| FCL Code | FCL Omschrijving | ECL Code | ECL Omschrijving | Taak Code | Taak Omschrijving | Rubriek | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 | 2031 | Omschrijving |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 60877 | Subsidiebeschikkingen maatschapp. opvang | 42500U | Inkomensoverdrachten -ov. instellingen en personen | 788 | Maatschappelijke opvang | Lasten | 1.349 | 1.349 | 1.349 | 1.349 | 1.349 | 0 | Septembercirculaire 2026 Maatschappelijke opvang en OGGz |
| 60877 | Subsidiebeschikkingen maatschapp. opvang | 42500U | Inkomensoverdrachten -ov. instellingen en personen | 708 | Vrouwenopvang | Lasten | 379.079 | 357.641 | -6.721 | -6.721 | -6.721 | 0 | Septembercirculaire 2026 Vrouwenopvang (DU) |
| 60473 | AMRD Programmabureau | 41100U | Inkomensoverdracht Rijk | 376 | Algemeen | Lasten | 158.307 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Septembercirculaire 2026 Impulsbudget arbeidsmarktregio's (DU) |
| 75383 | Bestemmingsreserve EMCO | 60000I | Reservemutatie | 0 | - | Baten | 0 | -2.820 | -2.820 | -2.820 | -2.820 | 0 | Septembercirculaire 2026 Impulsbudget sociale infrastructuur (DU) |
| 69640 | Mutatie reserve 09.6.4 | 60000U | Reservemutatie | 75383 | Bestemmingsreserve Emco | Lasten | 0 | 2.820 | 2.820 | 2.820 | 2.820 | 0 | Septembercirculaire 2026 Impulsbudget sociale infrastructuur (DU) |
| 60671 | Beschermd wonen | 42301U | Voorzieningen in natura | 5037 | Zorgkosten ZIN | Lasten | 15.780 | 14.634 | 76.844 | 39.994 | 183.515 | 0 | Septembercirculaire 2026 Beschermd wonen (IU) |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | -1.349 | -1.349 | -1.349 | -1.349 | -1.349 | 0 | Ophalen Septembercirculaire 2026 Maatschappelijke opvang en OGGz |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | -379.079 | -357.641 | 6.721 | 6.721 | 6.721 | 0 | Ophalen Septembercirculaire 2026 Vrouwenopvang (DU) |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | -158.307 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Ophalen Septembercirculaire 2026 Impulsbudget arbeidsmarktregio's (DU) |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 0 | -2.820 | -2.820 | -2.820 | -2.820 | 0 | Ophalen Septembercirculaire 2026 Impulsbudget sociale infrastructuur (DU) |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | -15.780 | -14.634 | -76.844 | -39.994 | -183.515 | 0 | Ophalen Septembercirculaire 2026 Beschermd wonen (IU) |
| | | | | | | | 0 | -2.820 | -2.820 | -2.820 | -2.820 | 0 | |

**Vrijval taakmutaties**

| FCL Code | FCL Omschrijving | ECL Code | ECL Omschrijving | Taak Code | Taak Omschrijving | Rubriek | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 | 2031 | Omschrijving |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | -8.192 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Septembercirculaire 2026 BRP Logisch ontwerp |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | -2.483 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Septembercirculaire 2026 BRP experiment |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | -22.884 | -7.149 | -3.846 | -174 | -178 | 0 | Septembercirculaire 2026 Bijstand jongerennorm |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 0 | 0 | -6.984 | -7.227 | -7.543 | 0 | Septembercirculaire 2026 Wet op de lijkbezorging |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 0 | -4.893 | -5.042 | -5.189 | 0 | 0 | Septembercirculaire 2026 Wetsvoorstel Onderwijshuisvesting |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | -9.239 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Septembercirculaire 2026 Landelijke aanpal adreskwaliteit (LAA) (DU) |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | -9.622 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Septembercirculaire 2026 Europese richtlijn energieprestaties van gebouw en (EPBD IV) |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 0 | -991 | -1.055 | -1.124 | -1.200 | 0 | Septembercirculaire 2026 Participatie (IU) |
| | | | | | | | -52.420 | -13.033 | -16.927 | -13.714 | -8.921 | 0 | |

**Verdelen kortingen**

| Boekingscombinatie | | | | | | | Boeking | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| FCL Code | FCL Omschrijving | ECL Code | ECL Omschrijving | Taak Code | Taak Omschrijving | Rubriek | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 | 2031 | Omschrijving |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 45.873 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Kortingen septembercirculaire 26: bijdrage gebruik BRP 2026 |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 19.660 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Kortingen septembercirculaire 26: naheffing BRP 2025 |
| 60602 | Algemene uitkering | 41101U | Algemene uitkering | 0 | - | Lasten | 13.772 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | Kortingen septembercirculaire 26: handelsregister KVK |
| | | | | | | | 79.305 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | |